

زنجبیل

نام سنتی: زنجبیل، زنجفیل

نام علمی: *Zingiber officinale* Roscoe

نام عمومی: Ginger

قسمت مورد استفاده: ریزوم

خصوصیات ظاهری:

قطعاتی است ضخیم، چوبی، کمی کشیده، منشعب و پهن به رنگ سفید متمایل به زرد که بو و طعمی بسیار تند و مطبوع دارد.

طبیعت:

- تازه: در سوم گرم و در اول خشک

- خشک: در دوم خشک

افعال:

مجفف، محلل، ملطف، مفتح، منضج، هاضم، مبهی

موارد مصرف سنتی:

مقوی قوت حافظه، هاضمه، معده و کبد و مفتح سد کبد، محلل ریاح غلیظ معده و امعا، مقطع بلغم و رطوبات غلیظ چسبیده به سطح معده و امعا و مجفف آنها، ملین طبع و مخرج خلط غلیظ و رطوبات دماغی و حلق، مفید در برودت اعصاب، فالج، یرقان سدی و تقطیر البول حادث از برودت و ضعف آلات بول و

گروه داروسازی سنتی دانشکده طب سنتی

اسهال ناشی از فساد غذا، مسکن تشنگی بلغمی، با نبات و کندر جهت رفع مضرات میوه‌های تازه و رطوبت معده، با تربید مسهل رطوبات مفاصل، در دهان نگاهداشتن: دافع تشنگی بلغمی

موارد مصرف امروزی:

بی اشتهایی، بیماری حرکت، دیس پیسی، تهوع بعد از جراحی

میزان مصرف:

گیاه می‌تواند به صورت پودر یا دم کرده مصرف شود.
- یک چهارم قاشق چایخوری از گیاه در یک فنجان آب جوش به مدت ۵ دقیقه دم شود.

- یک چهارم تا یک پیمانه سر صاف از پودر دارو در روز بصورت تک دوز یا در چند دوز منقسم
- بیماری حرکت: نصف پیمانه سر صاف ۳۰ دقیقه قبل از حرکت و سپس یک چهارم تا یک دوم پیمانه سر صاف هر ۴ ساعت

عوارض جانبی:

حساسیت پوستی، درماتیت

موارد احتیاط و هشدار:

- مصرف مقادیر بیشتر از ۶ گرم پودر خشک زنجبیل با معده خالی، خطر ایجاد زخم معده را دارد.
- استعمال بیش از حد زنجبیل می‌تواند باعث بروز دپرسیون مغزی و آریتمی قلب شود.

مصرف در بارداری و شیردهی:

برخی کشورها مصرف زنجبیل را در بارداری ممنوع دانسته و برخی دیگر آن را در رفع تهوع بارداری مفید می‌دانند بنابراین پیشنهاد می‌شود از مصرف

گروه داروسازی سنتی دانشکده طب سنتی

زیاد و مقادیر بالا در بارداری اجتناب گردد.

موارد منع مصرف:

- سنگ صفرا به علت اثرات صفرا آوری آن
- افرادی که ریسک خونریزی دارند به علت اثر
مهاری در سنتز ترومبوکسان

تداخلات:

زنجبیل اثر ضد انعقادی دارد بنابراین، افرادی که داروهای ضد انعقاد مصرف می‌کنند یا مبتلا به اختلالات خونریزی هستند، از مصرف دوز بالای زنجبیل باید اجتناب کنند.

فرم‌های دارویی موجود در داروخانه فرآورده‌های

طبیعی:

- تک جزء: روغن زنجبیل
- ترکیبی: زنجبیل در ترکیب با سایر مفردات:
- کپسول آلزاستاپ باریج
- کپسول گرین کارمین
- شربت زینوکولیک
- شربت جالینوس
- معجون لبوب مرکب
- شربت مغنی (اکسیر)
- معجون جوارش کمونی
- معجون لبوب صغیر
- کپسول جوارش کمونی
- کپسول جوارش خبث الحديد
- قرص فیت آیرون+
- شربت ماءالعسل مرکب

- کپسول گاسترینا

منابع:

۱. عقیلی علوی شیرازی م ح. مخزن الدویه. تهران: ایرانیان طب، ۱۳۹۶.
۲. امین غ ر. متداولترین گیاهان دارویی سنتی ایران. تهران: دانشگاه علوم پزشکی تهران، ۱۳۸۷.
۳. ابن نفیس قرشی ع ا ح. الشامل فی الصناعة الطبية. تهران: دانشگاه علوم پزشکی ایران، ۱۳۸۷.
4. PDR for herbal medicines. 4th ed. Thomson Reuters, 2007.
5. Jellin JM, Gregory PJ, et al. Pharmacists letter/prescribers letter Natural medicines. Comprehensive databases. 13th ed. Stockton: Therapeutic Research Faculty, 2012.
6. ESCOP Monographs. 2nd edition. London: Thieme, 2003.